

Mé staré...

Mé staré...

Mé staré...

o. Václav, SBM

Jarok 2026

vaclavsbm@gmail.com

pravover.cz

Mé staré –

spisky a lásky,
které tři dekády
a k tomu další tři
v šuplíky pokládám,
usmyslel nedávno
jsem si, že mohl bych
vydat, však netuším,
pro koho – jenom snad
na paměť' samému
sobě, mně.

Dlouho za nemožné
měl jsem, by někdo je
mohl rád číst.
Když ale nedávno,
stalo se jedno mi,
zda pěkné, či nikoli
mohou být,
v památku jakousi
zdá se mi k užitku
do tisku, jak to je,
prostě je dát.

Co tedy týká se
veršů složených,
žádným se nenesou
uměním jistým,
jenom spíš pocity
občas tak zachytí
a jako deníček
duševních ladění
mohou mi být.

Mnohokrát také snad
falešnou cestičkou
derou se násilím,
když vlastní nadání
autor jich nevidí
a cizí chiméry
sledovat chce.

K próze však není, co
navíc by slušelo
ještě se říct.
Co psáno, to dáno,
neznačí ale však,
že pravda či norma
musí to být.

Z neznámé pražské zahrady

Ó ty kraji krásný,

ó ty kraji jasný.

Uprostřed tebe září perla přejasná,

uprostřed tebe skví se perla překrásná.

Ó perličko má milá,

která sis mě tak oblíbila,

nad tebou sídlí Kristus Pán

a nad ním se tyčí jeho chrám.

Praotcové naši chrám ten stavěli,

kámen po kamni na něj skládali.

Kámen po kamni již tisíc let,

vždyť ten chrám kvete jak růže květ.

Chrám ten náš kvete,

oplývá krásou, jaseem se zdobí,

nádherou kypí jen.

Chrám Krista Pána

nad Prahou se tyčí,

mnoho lidí v něm,

ve svých strastech k Bohu křičí.

K Bohu volají, k nebi oči zvedají,
ale jejich slova u Boha místa nemají.
Jejich slova k zemi se hroutí,
jejich zraky k podlaze se kroutí.

Bůh jako by neslyšel, mlčí,
lidé na zemi v úzkosti se krčí.

Proč ten Bůh mlčí,
proč se ještě neozval?
Zdalipak na svém trůně sedí,
jestlipak opravdu do vesmíru hledí?

Bůh na svém trůně sedí,
shlíží z výšky na zem.
Snaží se zjistit, kdo z lidí
aspoň trochu rozum má,
kdo z nich pro dobro se nehněvá.

Lidé jsou dobří, lidé jsou zlí,
a všichni se k Bohu modlí,
a on je slyší z výšin vysokých.

Proč je ještě nevyslyšel?

V jeho chrámu kupci křičí,
jeho chrám bezbožníci ničí.

Ó Pane, smiluj se již,
smiluj se nad těmito dny.

Svatý Václave,
vévodo České země, rozpomeň se na své plémě.

/březen 1993 cestou kolem Písecké brány/

Bílá sobota,
ten smutný den,
již je po boji,
již dokonáno jest.

Bůh leží v hrobě,
v temné jeskyni.
Všude jen kamenů chlad.
„Bůh je mrtvý,
Bůh je mrtvý,“
úpí celý svět.

Celý svět v smutku se krčí,
v smutku nařiká,
„proč jsem tak špatný,“
každý si říká.
„Já jsem ho zabil
touhle svou vinou,
ach, ach, je to tak.“

Veritas

Mám jednu lásku svoji
a za nic nechci se jí vzdát,
pevná touha mě k ní pojí,
chtěl ještě lépe bych ji znát.

Jsem tolik daleko od ní,
a tolik těžko je k ní jít.
Já toužím jenom po ní,
již nechci sám jen žít.

Nemohu ji navždy ztratit,
i kdybych za jinou změnil ji.
Kdykoliv mohu ji najít,
čeká, je čistá navždycky.

Nemohu se v ní splést,
nikdy se nezmění,
sama mě může vést,
není v ní mámení.

Je paní srdce mého,
je na ni spolehnutí,
nemá nic špatného,
lehké mé rozhodnutí.

Má láska nemře nikdy,
až svět ten přetrvá,
odhalí hříšné bídy,
nástrahy lživé zpřetrhá.

Jedno souží mě ještě,
že často nepoznám ji.
Pak zatínám pěstě,
když lež nosí šaty její.

I kdybych nic nevěděl víc,
přesto ji držím v náruči své,
nikdo mi ji nevyrve.
Pravda je tam, kde srdce je čisté.

/28. 3. 98/

Strach

Strach a temnota jsou z ničeho,
chlad a smutnění nikdo nedal.
Samota je být bez druhého,
tupec ostrí slova neznal.

Strach logický není jím.
Tíseň z tísnění, to nic.
Temnota je, když nevidím,
strach je – nic nehrozíc.

Peklo je mrazu plnost,
dvě stovky a víc,
plnost desítek, to dost,
k tomu tři stupínky vzíc.

Koho smrt váže, ten ji neshodí,
strach držený nehne se.
Mrtvý sám sebe nezrodí,
jen živý život přinese.

/10. 2001/

Hvězdy nebes vyvádí a ony jdou.
Slunce letí časem k cíli v prostoru.
Dobytěk i lid se stádem žene se a řídí jím.
Bezhlavě letí a čeká zas.
A ty chceš svévoli mít?

/10. 2001/

Katedrála

Čekání katedrál

Dnes,
snad se něco stalo,
přihodilo zvláštního,
někde asi Pán zase něco učinil,
něčemu začít dal.

Slyším ptáčka pět,
snad se něco stalo,
slunce zas poslal Pán nám,
začít dni dal.

Dnes,
kolik asi katedrál čeká,
vyhlíží,
očekává děje slavné.
Na které si dnes záleží dal?

Je to ta naše, či ne?
to nevím já.
Co přináší tento den,
co dá dnes Pán?

/1. 7. 1995/

Nešpory

Staletí stejná píseň,
upadám v posvátnou tíseň.
Pochmurné zlatavé kamení,
Kristovo staleté stavení.

Všechn čas jinak tu mluví,
splácíme Pánu své dluhy.
Tisíc let, stále dokola,
novou píseň lid volá.

Tiché a dumavé mlčení,
nač třeba pravdy krčení?
Kdo má Pána Boha rád,
ten může dnes pravdu znát.

Kam spěcháš duše zničená?
Kam letíš myslí kamenná?
Je večer, již se stmívá,
nebuď k Ježíši lstivá!

Ochutnej kyselé víno,
zmizni ničemná vino.
Jak chutná boží milování,
okoušej duše do svítání.

U nás miluji večerních chval zpívání.

/1996/

Ze světa

Všeobecné vzdělání

Jak pošetilí lidé jsou,
jak hloupí a malí.
Když myslí si, že chytrí jsou,
znají vše a víc nemohou.
Jak pošetilí lidé jsou,
hrají si na bohy
a jsou tak malí.
Jeden, jak druhý se pyšní a chlubí,
však nechtějí znát své vruby.
Vědí, jak jsou malí,
že nic neznají
a co na práci nemají.
A přece si myslí opak,
hrají si na bohy,
ale co pak, co pak?
Co dál,
jednou to praskne,
jsme všichni stejní,
rozdílu není.

Tak proč se bojíme,
vždyť se známe,
vždyť stejní jsme
tak jiní budme.

Blázni

Když jsem ve středu 27. 11. 1996 přišel na nešpory, které jsem se v té době chodíval se Štěpánem Fáberem modlit, shledal jsem katedrálu v těžké depresi.

Mezi těmi, kteří jsou s ní spjati, se rozprostřel smutek. Jeho příčinou bylo to něco, co Vlk udělal – jeho tzv. velkorysý gesto. (Bylo to po rozsudku o určení vlastníka katedrály, který byl vyneseno ve prospěch kapituly a Vlk prohlásil, že církev si nechce na katedrálu činit nárok, ale že má dojít k nějaké dohodě – čímž věc doslova umrtvil.) Touha, která nás v poslední době prostupovala, aby katedrála přestala být pošlapávána a zneuctívána nevěřícími, kteří vše obracejí proti církvi, se rozplynula v neurčitou mlhu. Naděje na její splnění se od nás natolik vzdálila, že se až příliš ukázalo, jak nám na té věci záleží. Není to věc ani úplně nebeská, ani zcela pozemská. Spíše je to něco duchovního, co se touto krásnou podobou zpřítomňuje v náš svět. Proto je těžké nakolik k ní přilnout. Myslím, že je důležité, abychom si katedrály vážili na prvním místě pro její duchovní význam a kvůli tomu pak také toho co je hmotné. Proto je velmi smutné, co se stalo – duchovní bylo popřeno a s hmotným tudíž naloženo velmi scestně.

Z většinou nevhodných úst je slyšet stále dokola o jejím jakémsi kulturním a sakrálním významu. Církev je od toho ale odtahována a je tak úplně překroucen smysl její přítomnosti uprostřed této země. Bylo by dobré, kdyby tito lidé o duchovních věcech raději nemluvili. Vždyť celý problém je v postoji k Tomu, kterému patří vše.

Jeden z volných dní, které jsem povětšinou strávil brigádou, vcházím do katedrály dveřmi pod královskou oratoří. Zabočuji doprava a jdu se pomodlit ke kapli Navštívení. Nechce se mi totiž jít hned do zákristie poslouchat seznam Babuškových stížností a pochval. Když jsem tam pak přeci přišel, nebylo to tak hrozné. Omezil se na podrobný výčet vykonaných, a ještě ho čekajících povinností. Jako dodatek mi znovu odříkal svou historku, jak ho kustodi zavolali do své podzemní místnosti u Zlaté brány. Ukázalo se, že tam šel zbytečně. Když se pak vracel, na schodech zakopl o kleriku, bouchl se do žeber a pět neděl ho bolela žebra. Tu příhodu si pamatuji. Bylo to v neděli dopoledne. On přišel do zákristie a hned to tam začal rozhlašovat. Otec Duchoslav mu na dálku požehnal zraněné místo a řekl, že to nebude zlomené, jenom naražené. Přitom se ho ovšem vůbec nedotkl, neviděl to místo odkryté ani neviděl to upadnutí. Jediná věc, podle které to snad mohl přirozeně posoudit, byla čilost zraněného. Upadnutí asi opravdu bylo dost nemotorné a nebezpečné. Babuška několikrát říkal, že se mohl také zabít – kdyby se třeba praštil do hlavy. To se mi na něm líbí, jak počítá se svou smrtí.

Hlavní jeho promluva ke mně proběhla ten den po mši sv. Otec Duchoslav se modlil v chórové kapli a my byli v zákristii sami. Mohl si tedy dostatečně ulevit a několikrát přemlít všechno, co ho tížilo:

„Tak Standíku, abys taky věděl, jak to nemám lehký, když sem nechceš jít pomáhat jako třetí kostelník. Voni si to neuvědomujou, jaký je to riziko, když je tu člověk sám. Zákristii se snažim pořád zamykat, ale nemůžu vidět všechno, diť víš, jak už nevidim. Jak sem šli v neděli ráno,

třeba to byli nějaký zloději. Přišli oratoří a šli rovnou na presbytář. Kdybych se zrovna nepodíval, mohli tu něco vzít. Když sem jim řek, že teď tu nemůžou, že až od devíti, tak začali koktat jako anglicky a německy. Voni to nevěděj, jaký to tu je, někdo mě tu může třebas praštit a je po Babuškoví. Tak sem daj někoho jinýho ... a co ty víš, jaký by asi s nim byli vztahy ... s Jardou a tak. Když je tu Babuška ráno sám, no aspoň ty mi tu přideš pomoct, že tu nejsem celou dobu sám. A bratříčkové hodný, že mi pomáhaj. Jinak nikdo neví, co já tady zažiju; no a páter Skoblík hodnej, Duchoslav hodnej i pán jáhen hodnej. Já vím, všichni jsou hodný, ale všichni myslej jenom na sebe. Všichni v církvi, v Hradu, v státu. Dokud se všichni neobráťej k Bohu, tak to v týhle zemi nebude lepší, tak to bude pořád špatný. Já na peníze kašlu. Já je nenávidím. Voni to nevěděj, jaký sem měl dětství. Každěj t'ukal na čelíčko, že je Babuška věřící, že chodí do kostela. Byl sem sociální případ. Dit' víš, kolik je chudejch. Jak se může člověk starat jenom vo sebe, když vidí chudý. No, co ty víš, až mě vod-saď vyhoděj. Já nemám kam jít, tak pudu na ulici. Já vim, sou peníze potřeba, je to nutný ale já nikdy moc neměl. Já žádný peníze nechci, mě to stačí. Já mám dost! Kašlu na to. Můžu si nakoupit. Podívej, co ty chudáci na ulici.“

„No tak to vidíš, to by dneska stačilo. To sem ti chtěl říct, abys věděl, jaký sou lidi, dit' to víš, dit' ti není čtrnáct, jaký sou všichni. No ale sou hodný – Skoblík, Duchoslav, pán jáhen, biskup Škarvada. A Babuška moc mluví. To já, já sem špatnej, to hlavně Babuška za všechno může. Pan Václav, toho si vážím, je tichej, takovej klid'as, to bych chtěl umět. Ale mě ta pusa pořád jede, no já za to nemůžu, neumím to.“

Úvahy všeobecné

Duch a hmota

Je nepochopitelné, jak mohou být duchové, z ničeho se neskládající osoby, ale stejně tak je nepochopitelné, jak může být hmota...

/1. 12. 96/

Co jsem?

Duch a hmota.

Co je duch?

Duch je něco, co má rozum a svobodnou vůli.

Co je rozum?

Rozum je schopnost vlastní duchům.

K čemu rozum duchy uschopňuje?

Rozum uschopňuje každého ducha vnímat bytí a rozlišovat je tak od nebytí, tedy rozlišovat dobro od zla.

Co je svobodná vůle?

Svobodná vůle je rovněž schopnost vlastní duchům, která je uschopňuje, na základě svého vlastního rozumového poznání, dávat bytí přednost před nebytím, a k tomuto upřednostněnímu touto svou schopností směřovat a tihnout.

Jak říkáme něčemu, co má rozum a svobodnou vůli?

Tomu, co má rozum a svobodnou vůli, říkáme osoba nebo také někdo.

Co je hmota?

Hmota je něco, co je a není to duch.

Čím se liší duch od hmoty?

Tím, že hmota sama o sobě nemůže být osobou; tím, že u hmoty všude nacházíme části, z kterých se skládá.

Z jakých částí se hmota skládá?

Z hmotných částí.

Mohou se nejmenší části hmoty na něco rozdělit?

Ne, to by nebyly nejmenší.

Jsou nejmenší části hmoty tedy duchové?

Ne, nejsou, vždyť hmota není duch.

Dělitelnost tedy není podstatnou vlastností hmoty?

Není.

Z čeho jsou tedy nejmenší části postaveny, když se z něčeho neskládají?

Z něčeho.

A čím to tedy je, že jsou, když jsou z něčeho?

Tím, že jsou stvořeny.

Co jsou to ty částice?

Pouhá síla, působená přímo Bohem.

Jak ale může z tohoto jednoho nesčetněkrát se vyskytujícího jevu být složena všechna ta různost světa?

Myslím, že je to možné jedině důmyslnou pravidelností bytí a scházení částice.

Člověk

1. Vymezení pojmu člověk

2. O smyslu lidského života

Co je člověk?

Člověk je jeden z živočišných druhů.

Víme, že se vyskytují spory, kdo všechno k tomuto druhu patří, a že jedna rasa někdy neuznává jinou.

Je tedy něco, co by nás odlišovalo od všech ostatních živočichů?

Poznámky pozorovatele

Za dobrotu na žebrotu

Není dobré se bát svého zraku, ale je dobře se pořádně rozhlédnout okolo sebe. Těžko mi to slovo jde přes rty, ale je tomu tak, jak řeknu. Přece jen se v našem státě nepodařilo dosáhnout takového blaha, jak jsme počítali, když jsme dělali revoluci. Jsme sice rádi, že se do čela státu dostali lidé, kteří mají stejný cíl jako my všichni – získat pro sebe co největší blahobyť – ale musíme si připustit, že se toho zatím ještě nepodařilo dosáhnout úplně pro všechny. Proč mluvím tak kriticky k vedení našeho státu? Protože jsem pobouřen jednou věcí, která je příkladem pro všechny ostatní.

Dnes už je našťěstí všem jasné, jak to s chrámem Víta na Pražském hradě je. Pravda, křivdili jsme církvi, protože jsme nevěděli, že jsou v ní i rozumní a nefalešní lidé. Ostatně máme takové případy již v dějinách. Vzpomeňme alespoň našeho mučedníka Mistra Jana Husa. Nebylo by ovšem dobře, abychom klidně spali zatímco se dějí další chyby. Asi jen málokdo si uvědomuje, že s katedrálou nebyla ještě učiněna úplná satisfakce. Nemyslím, že bychom mohli doufat v zodpovědné uchopení té věci příslušnými lidmi. Vždyť ještě dnes církev využívá katedrálu více jak čtrnáct hodin týdně, a to zcela zdarma. Myslíte, že je to dobře? Správa Pražského hradu tím přichází o značnou část peněz, z kterých plní úkol, jenž na sebe vzala, udržovat chrám po hmotné stránce, a tak návštěvníkům Prahy zajišťovat opravdu duchovní zážitek. Tato věc je důležitá zvláště proto, že na údržbu katedrály se spotřebuje pouze

třetina tohoto značného příjmu, a proto je tedy velmi důležité, aby tato poměrně velká částka nepatřila církvi. Vždyť by se tak nesmyslně a nebezpečně zvětšovala její moc.

Nemluvím vůbec proti všeobecnému názoru, že katedrála by měla být otevřena celému národu a církev by tu měla plnit svůj symbolický význam, bez kterého by naše dějiny přece jen neměly tu pravou šťávu. To je zajisté správné, ale bude to uskutečnitelné až tehdy, kdy si církev uvědomí své postavení v našem státě. Až přestane chtít náš národ přetvořit ve stádo poslušných oveček bojících se vztyčeného prstu nějaké jeho svatosti či jak si ti horší křesťané dávali říkat. Ostatně takové sklony byly v církvi vždy, důležité je, aby lidé, o takové věci se snažící, neměli v ní moc. Již jsem se tu zmínil o dobrých lidech, kteří jsou našťástí v církvi dnes dost známí a vážení. Jsou to lidé, kteří se nehledě na církevní hierarchii dostávají na oči občanské veřejnosti a snaží se o opravdovou očistu ducha.

Toto jsou tedy věci uvnitř církve a je na ní, aby si je urovnala, až to učiní potom bude jasné, jaký je její vztah k společnému chrámu našeho národa, a jestli je v něm pro ni vůbec ještě místa.

/3. 2. 97/

(Pozn. 20. 2. 2026 - Protože zvláště po oddělení od Vatikánu v květnu 2011 jsem na vztah Církve a státu značně změnil názory, je na místě upozornit, že tehdy jsem tento článek samozřejmě myslel ironicky.)

Pilná žena usilující o nic

Jednoho prázdninového dne, když jsem měl naštěstí hodně času, byl jsem nucen strávit téměř hodinu čekáním na lékaře. Vcelku dost jsem se nudil, a proto jsem sledoval ostatní čekající.

Malou chvíli po mně vkročila do čekárny pomenší, asi šedesátiletá žena. Byla široké tváře, s vrásky vcelku běžnými, ale jaksi zajímavě rozvalujícími obě její líce dosti daleko od sebe. Tato tendence jejího obličejového svalstva, vycházející od úst, se zdála naznačovat cosi blízkého úsměvu. Úsměv to ovšem zdaleka nebyl, ten se zdál v obličejí té ženy skoro nemožný. Jinak byla dosti mohutné postavy, s rukama jaksi oddálenýma od těla, jako by byla stále připravena k nějaké důležité činnosti.

Za ní, v uctivé vzdálenosti, vstoupil muž přibližně stejného stáří. Jeho nejvýznamnější rysy byly opačné než rysy předchozí osoby. Byla to tvář vyhlížející silně otupěle a maličko dobrácky, dobráctví ale nebylo v tom okamžiku zrovna u kormidla.

Již teď bylo zřejmé, že jsou to manželé, nebo alespoň že jsou si se ženou velice blízcí. Zatímco si pán došel na záchod, paní už šla přímo do čekárny a začala zkoumat situaci. Nejprve se posadila o několik židliček ode mne a začala si na svou obuv se značnou námahou dávat návleky. Po té obtížné činnosti se trochu pohodlněji rozprostřela na své židličky, ale zůstala ve střehu, přičemž v ruce držela ještě jedny návleky. Když ten pán potom přišel až k židličky, na kterou se hodlal posadit, natáhla paní již tak od těla dost vyčnívající ruku a podala mu návleky s podivuhodně vyřčeným slůvkem „na“. Tón toho hlasu byl úplně

Prokop

Hlasitý rachot, přátelé,
oslav, svátky veselé,
vesnické rvačky, bujaří,
překrásně muže rozjaří.

Ticho, čtyři zdi, les,
tichounký v duši ples,
klidná radost upřímná
z chvály Hospodina.

Nemohu již tu zůstat,
nesnesu ten stálý pád,
rázně odcházím,
cestu holí si razím.

Dejte pokoj, pozemští lidé,
chci být s Bohem, hledám kde.
Nemohu vidět vás, ale Ho,
abych vás miloval pro Něho.

Muž, který vystoupil

na vrchol, o kterém
před chvílí nevěděl,
že vůbec jest;

nemyslí ale už
na další vrcholy,
o kterých neví teď,
na cestu hvězd;

jako by myslí svou
zaostal ještě stát,
pod horou, na které
nohou svou pní;

a nechce vykročit
na cestu neznáma
a nové dosáhnout;
- čeká jej pád.

Kdybys jen uvěřil,
že zázrak minulý,
také zas budoucím
může se stát;

a kdybys pochopil,
že první kroky tvé
jen pouhou vírou šli,
zmohl bys jít.

/2020/

Trošku úcty k člověku,

to si každý zaslouží.

Tak je tomu od věků,

žádný nechce žítí lží.

Podezřívát, nevěřit,

to jsou smrti nástroje,

chceš-li život vírou dát,

musíš pustit to svoje.

Život by se nezrodil

beze smrti přemnohých,

umírat a krvácet,

bez toho by nebyl smích

malých dětí bezelstných

nevědoucích, že žijí,

dokud sami vlastní krev

za své děti nelijí.

Jenom potom žití chut'

dokážou již rozeznat,

když i cenu štěstíčka

sami musí jednou dát.

A v tom mření nejvíce

života pak chutnají

přelíbezné ovoce,

které žijíc neznají.

Ó již, Pane, žít mi dej
opravdovým úspěchem,
který nechce člověk žít
na tom poli světských scén.

Který v nebes sýpce máš,
uskladňuješ pro věčný
život bez všech námah, snah,
kde svou cenu člověk zří.

/13. 10. 2024/

Dekalog

Jak jsem už sliboval v minulých učeních

morálky shrnutí stručné tu dát,
tak se teď pokouším slib tenhle naplnit,
formou snad příjemnou ho vyzpívat.

Že blázen pravda jsem, mnohý si pomyslí,
co na tom, když ukrýt to neumím.
Zákona sám Dárce soudí mé úmysly.
Úctovat smysl má jedině s ním.

Že přijme duše mé horoucích tužeb, snah,
to věřím v naději pevné i dál.
Jemu dnes zasvěťím svých zpěvů tón, obsah.
Věřím, že smysl on v duši mi dal.

Po stupních dovol mi, Pane můj, vystoupat
maličkých k poznání úmyslů tvých,
abych až překročím úplné pravdy práh
bez konce slyšet směl nebeský smích.

Obsah

Z neznámé pražské zahrady.....	7
Katedrála	38
Ze světa	48
Blázni.....	57
Úvahy všeobecné	76
Poznámky pozorovatele	88
Maria.....	104
Svatí a modlitby	109
Rukou psané po r. 2002	127
Podle veršů jistého Jaroslava	134
Od r. 2016 - menší.....	139
Dekalog	162

Mé staré...

o. Václav, SBM

Jarok 2026

vaclavsbm@gmail.com

pravover.cz